

NÁBOŽENSTVÁ

Uctieujú sa:

1. božstvá v svätyniach
 1. postavy japonskej mytológie: *Amaterasu-ómikami*
 2. cudzieho pôvodu: *Gozutennó* (liečiteľ), *Hačiman?* (boh boja, rodiny)
 3. zbožštení ľudia, napr. *Tendžin* – básnik z 9. storočia),
2. predkovia,
3. posvätné hory (napr. *Fudžisan, Miwa*),
4. prastaré stromy („*šimboku*“), veľké kamene/skaly či iné prírodné útvary
5. na Okinawe posvätné lesy *utaki*,

Mená božstiev: nuši, kami, mikoto, oo, mi, hime, hiko.

Rozličné tituly božstiev:

- kami,
- no mikoto („jeho/jej svätosť“) – napr. *Susanoo*,
- oomikami („veľsväté božstvo“) – napr. *Amaterasu*

Svätyne (šintai): džindža,

- džingú (veľsvätyňa cisárskeho významu),
- taiša (veľsvätyňa)

Previazanosť šintó s cisárskym rodom: jap. cisár je najvyšším kňazom šintó. Jeho odvekou úlohou je vykonávať rituály potrebné pre zabezpečenie blaha národa, napr. rituálne sadenie ryže na poličku v areáli Cisárskeho paláca. To sa deje DODNES. Cisár je priamym genealogickým potomkom bohyně Slnka. Uctieva sa v Cisárskej veľsvatyni v Ise (Ise džingú).

sviatky

okrem šintóických *macuri* existujú aj iné kalendárne sviatky (*nendžú-gjódži*) a štátne sviatky (*kokumin-no šukudžicu*)

Solárne

na jarnú a jesennú rovnodennosť: sedem dní okolo tohto termínu - buddhistické pobožnosti higan „onen breh“, tj. druhý breh, cieľ snaženia buddhistu. Higan-mairi alebo higan-móde: návšteva buddhistického kláštora alebo hrobov predkov.

Lunárne

lun. kalendár: kombinácia 10 nebeských kmeňov a 12 pozemských konárov (12 zvierat)

riadili sa pôvodne lunárnym kalendárom, ale od éry Meidži sa ich číselná symbolika presunula na moderný západný solárny kalendár:

Nový rok *Ošógacu* – 1. mesiac 1. deň → 1. januára

Novoročná kapusta (č. zelí)

Hina-macuri (sviatok dievčatiek) 3m3d → 3. marca

Tango-no sekku (sviatok chlapcov) 5m5d → 5. mája

Pôvodne sviatok mužnej sily, nosil sa puškvorc, ktorého koreň zaháňal zlých duchov, a tiež sa poriadali súťaže v jazde na koni, lukostrelbe a vyťahovaní puškvorcového koreňa.

Odkaz na tieto zvyklosti v básni waka:

Kokinšú 469 – téma neznáma, autor neznámy

*kukučka hudie,
strechy zdobí puškvorec –
začiatok leta...
a či koniec? ja bezhlavo
milujem, ach milujem!*

Tanabata (sviatok nebeských zaľúbencov) 7m7d → prostriedok júla, ALE väčšinou sa zachovala jeho lunárna pozícia – v polovici augusta (čo je zhruba lunárny siedmy mesiac)

Obon – sviatok zosnulých, podľa “starého kalendára” uprostred 7. mesiaca, v súčasnosti najčastejšie uprostred augusta (tj. dodržiava približný lunárny čas), ale niekde aj v júli (prispôobil sa číselnej symbolike “7”).

Aoi-macuri (Sviatok kopytníkových listov) – máj (sprievod v heianských odevoch, centrom je “princezná-uctievačka”) (chybne prekladaný do angličtiny ako “hollyhock festival”, anglický názov rastliny je “wild ginger”)

Gion-macuri (Gionský sviatok) – júl (sprievod veľkých dekoračných vozov, centrom je chlapec, ktorý rozotne povraz epidémie) DEMO Naginata-hoko

Narodeniny (*tandžóbi*) – sa tradične neoslavovali, dnes už áno.

Vek ľudí sa do Meidži rátať inak:

nie KOĽKO MÁ (ukončených) ROKOV, ale V KOĽKOM ROKU JE.

Keď sa narodil, bol “issai” = v **prvom** roku, a s príchodom lunárneho Nového roka bol hneď “nisai” = v **druhom** roku. (Rozdiel s terajším meraním veku mohol byť nula až 3.)

symboly:

vychádzajúce slnko *hi-no de* (alebo „hi-no maru“ – slnečný kruh – napr. v prípade jap. zástavy)

torii – vstupná brána na posvätné šintóické územie DEMO

nusa („dar, obetina“, tiež heisoku, úctivo gohei) v tvare cikcakovitých papierových ozdôb

svastikah (hákový kríž) – starý indický symbol šťastia, s buddhizmom sa dostal do Japonska

žeriav, korytnačka, broskyňa – dlhovekosť

posvätné/symbolické rastliny:

šintó – strom sakaki

buddhizmus – lotos (biely, ružový)

(tzv. „modrý lotos“ egyptský je lekno, nie lotos. Ide len o botanickú nepresnosť)

kamon – rodové erby:

chryzantéma – cisár

pavlovnia – úrad premiéra

aoi – rod Tokugawa

V období heian sa objavila téza, že domáce božstvá sú len prejavmi (dosl. „zanechanými stopami“ – *suidžaku*) pôvodných božstiev (*hondži*) buddhizmu. Táto téza, *hondži-suidžaku-secu*, bola jedným zo silných prúdov, ktoré počas histórie vytvárali organické prepojenie medzi šintó a buddhizmom.

Poézia:

Metrum

Sylabické metrum. Typy prozódie:

(sylabo)tonická = (slabično)prízvuková (*Ja k Vam pišú... Puškin*)

časomerná (*Aj, zde leží zem ta před okem mým smutně slzícím... Kollár*)

sylabická = slabičná

TANKA („krátka pieseň“ - hlavná a najobľúbenejšia forma všetkých období)

ČÓKA („dlhá pieseň“ - zanikla)

RENGA („nadbájaná pieseň“ „řazená píseň/báseň“ od 13. storočia)

HAIKU („hravá sloha“ od Bašóa – 17. storočie)

Tanka:

Hana-n'iro wa ucurinikerina itazurani wagami joni furu nagamešeši mani

Haiku:

Furuikeja kawazu tobikomu mizuno oto.

Próza:

NIKKI – súkromný literárny denník (memoáre)

KIKÓ cestovný denník

ZUIHICU - príležitostné črty/zápisky

MONOGATARI – rozprávania („o všeličom“)

CUKURI MONOGATARI

REKIŠI MONOGATARI

UTA-MONOGATARI

GUNKI-MONOGATARI

Žánre učenej prózy:

-KI (zápisy) 記

-KI (letopisy/kroniky) 紀

-RON (pojedinania na danú tému)

-ŠÓ (kapitoly/výpisky)

Dráma:

NÓGAKU (= NÓ + KJÓGEN)

DŽÓRURI (tiež „BUNRAKU“)

KABUKI

PREKLAD JAPONSKEJ LITERATÚRY

Literatúra: obohatenie vlastného života, hľadanie toho, čo mi vyhovuje

ťažkosť prekladania z japončiny,

bohatosť japonskej literatúry

hlavné preklady:

veľdiela Gendži monogatari,

Heike monogatari

Kawabata Jasunari – prvý držiteľ Nobelovej ceny 1968

klasická japonská poézia:

prvé preklady: Mathesius,
a potom veľa ďalších
dráma: Vítr v píních, Kalhoty pro dva, Japonská dráma nó.

Kjógen v Brne:

kjogen.cz,

<https://www.facebook.com/groups/kjogen/?fref=ts>

<https://cs-cz.facebook.com/MaleDivadloKjogenu>

Ak je čas – max. 10.15 - prechádzať zoznamom „Jap literatura v prekl č a s“

FAUNA

február – spieva trsteniarik *uguisu*

máj – spieva japonská kukučka *hototogisu*

leto – veľké šváby *kokiburi*

august-september – „vriekajú“ cikády *semi*

žeriav (jeřáb) *curu*, *tančó(zuru)* – vzácne zachovaná populácia na JV Hokkaida

makak japonský *Nihon-zaru*

medvedíkovec japonský – psík mývalovitý *tanuki* (pomocne prekladaný ako „jazvec“)

posvätný jelenček *šika* - Sika japonská (Sika nippon)

3. FLÓRA

Japonské lesy:

kryptoméria *sugi*,

cyprušteň *hinoki*

bambus *take* (+ krovitý nízky bambus *sasa*)

Dlhovekosť:

žeriav *curu*, korytnačka *kame*, broskyňa *momo*

Vernosť

borovica (sosna) *macu* (aj vďaka homonymii: *macu* = 1. borovica, 2. čakať)

Slávnostná („medetai“) novoročná trojica:

borovica (vernosť) – bambus (priamosť a trvácnosť) - marhuľa *ume* (kvitne už v období Nového roka)

kadomacu - borovicové konáre počas Novoročných sviatkov (*Ošógacu*) zdobia hlavný vchod

Typické rastliny v plynutí štyroch ročných období:

január-marec

ume – východoázijská marhuľa (meruňka), často prekladaná „slivka/švestka/trnka/prunus“

koniec marca-apríl

čerešne *sakura*

máj

vistéria *fudži*

pavlovnia *kiri*

máj-júl

azalky *cucudži*

september-október

osmant *mokusei* (chybne prekladaný ako „škoricový kvet“, angl. laurel)

susuki (angl. pampas grass) ozdobnica čínska

október-november

dozrievajú *kaki* (hurmikaki, tomel, churma, angl. persimon, sharon fruit)

november-december

rubínové a žlté listy japonských javorov *momidži*
kvitnú (až do marca) kamélie *cubaki* a ich skromnejšie príbuzné *sazanka*
dozrievajú rôzne citrusy (napr. mandarinky *mikan*)

Späťosť s prírodou a rastlinným svetom v japonskom staroveku:

-severné ženské oddelenie Cisárskeho paláca sa delili na „dvory“ pomenované podľa rastlín, ktoré ich zdobili (1. kapitola Gendžiho: Dáma z Pavlovniovej komnaty)

-na kvitnúcich vetvičkách sa posielali listy (citrus, sakura)

-sviatky – zdobenie sa rastlinami

Tango-no sekku, slávnosť mužnej sily – **puškvorec** (v starojapončine „*ajame*“).
https://www.google.cz/search?q=pu%C5%A1kvorec&biw=1600&bih=789&tbm=isch&imgil=LORL9vqrbn_yxM%253A%253Bj7tZLn01PL2WHM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.bylinkyprovsec.hny.cz%25252Fbyliny-kere-stromy%25252Fbyliny%25252F164-puskvorec-ucinky-na-zdravi-co-leci-pouziti-uzivani-vyuziti&source=iu&pf=m&fir=LORL9vqrbn_yxM%253A%252Cj7tZLn01PL2WHM%252C_&usg=__48zQF3OqIQzixleiqm0JLSOd-6Y%3D&ved=0ahUKEwic_e-fwN3JAhVLvRoKHSIDDhMQyjclowE&ei=INZvVpzjIMv6aqmGuZgB#imgrc=LORL9vqrbn_yxM%3A&usg=__48zQF3OqIQzixleiqm0JLSOd-6Y%3D

V modernej japončine tento výraz znamená „kosatec“, kým puškvorec sa označuje ako *šóbu*).

Kjótsky sviatok *Aoi-macuri* – **aoi**: prekladateľský problém
Niekoľkokrát sme spomenuli rastlinný názov AOI. Čo to vlastne je?

https://www.google.cz/search?q=wild+ginger&biw=1600&bih=789&tbm=isch&imgil=r_QUr9rnBxd2M%253A%253Bx_jngAmlOmISkM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.eattheweeds.com%25252Fwild-ginger%25252F&source=iu&pf=m&fir=r_QUr9rnBxd2M%253A%252Cx_jngAmlOmISkM%252C_&ved=0ahUKEwiurZy8wN3JAhVELhoKHU2fDToQyjcIng&ei=z9ZvVu6JPMTcaM2-ttAD&usg=__hIJKNdfS8yGGbgMKmKS7_EGQP64%3D#imgrc=qewn0wmgEMGWXM%3A&usg=__hIJKNdfS8yGGbgMKmKS7_EGQP64%3D

Ide o rastlinu, botanicky označovanú ako „*futaba-aoi*“, kopytník japonský (*Asarum caulescens*), nenápadná dvojlístá bylina kjótskych lesov. DEMO Po anglicky sa nazýva wild ginger, pretože jej dužinatý koreň má chuť podobnú zázvoru.

Ako motív na lakovanom nacume:

<http://www.ebay.com/itm/Japanese-antique-Lacquer-Tea-Caddy-Aoi-Wild-ginger-Makie-Wooden-Natsume-/260870745309?trksid=m263&trkparms=algo%3DSIC%26its%3DI%26itu%3DUCI%252BIA%252BUA%252BFICS%252BUFI%26otn%3D11%26pmod%3D170671662875%26ps%3D50>

Rastlinný názov aoi sa však vyskytuje aj v názvoch iných rastlín, napr. tači-aoi alebo beni-aoi je č. topolovka – sl. ibiš/topolovka (*Alcea/Althea*) (slezová ruža).

<https://www.google.cz/search?q=slezov%C3%A1+ru%C5%BEa&biw=1600&bih=789&tbm=isch&imgil=ruKx3herDFsFzM%253A%253BiXucqqJ5mIEs-M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fkouzlodomova.blogspot.com%25252F2013%25252F01%25252Fmoje-oblibene.html&source=iu&pf=m&fir=ruKx3herDFsFzM%253A%252CiXucqqJ5mIEs->

M%252C_%20&dpr=1&ved=0ahUKewjmwvCgvt3JAhVDEiwKHS3IDngQyicITQ&ei=fdRvVqaQL8OksAGtkLvABw&usg=__OE934_ZKtGtg8EiEHa1FL4P3OTs%3D#imgrc=ruKx3herDFsFzM%3A&usg=__OE934_ZKtGtg8EiEHa1FL4P3OTs%3D

Tento druh sa však v angličtine nazýva "hollyhock". V Kjóte sa mylne rozšíril práve tento preklad pri anglickom ekvivalente Aoi macuri – "Hollyhock Festival", hoci by malo byť "Wild Ginger Festival", pretože v prípade sviatku ide o úplne iný druh rastliny, ibaže v japončine náhodou majú obe rastliny podobný názov.

Rastlinná metaforika a konotácie, ktoré vyvolávajú názvy jednotlivých rastlín, je v japonskej kultúre veľmi dôležitá od najstarších čias. Práve v prípade aoi viedol omylom zavedený anglický preklad "hollyhock" napokon k nešťastnému prekladovému riešeniu v češtine, kde mýlnym chápaním "hollyhock" ako "holly" – tj. cezmína – sa rozšíril preklad rastlinného pojmu "aoi" ako cezmína, čo je však botanicky aj kulturologicky nesprávne. Tento preklad navyše vyvoláva dojem "pichľavosti" cezmíny, čo je úplne v rozpore s pocitom z pôvodnej rastlinky "aoi", ktorá je mäkká a obľá a jej listy sú veľmi jemné. Práve táto konotácia mäkkosti, jemnosti a nenápadnosti bola rozhodujúca pri mene významnej postavy v Rozprávani o Gendžim - dámy Aoi, ktorej meno v českom preklade vystupuje ako "pani Cezmína".

ČAJOVNÍK (angl. tea, tea bush) – pozor, nie je to austrálsky TEA TREE!

o tejto problematike bližšie v mojom príspevku na orientalistickom blogu:

<http://orient.blog.sme.sk/c/267601/Tea-tree-nie-je-cajovnik.html>

Čaj:

kóča (čierny čaj)

úronča (oolong, hnedý čaj)

rjokuča – zelený čaj:

Nihonča: senča, hódžiča, banča(kukiča).

Z najjemnejších mladých výhonkov: gjokuro („nefritová rosa“) a mletý čaj *mačča* (používa sa v čajovom obraze).

Tradičné umenia:

Pyramídová štruktúra učiteľov

Štiepenie na rjúha (smery, školy):

prípona –rjú

Čajový obrad: Sen-no Rikjú – jeho vnuci založili tri hlavné smery:

Ura-Senke („Zadní Senovci“),

Omote-Senke („Prední Senovci“),

Mušakódži-senke („Senovci z [uličky] Mušakódži“)

Ikebana: veľa smerov: Ikenobó-rjú, Ohara-rjú, Sógecu-rjú, ...

hlavný konár šuši, + ďalšie dve línie do NEPRAVIDEL. trojuholníka.

Konce línií vytvárajú PRÁZDNO.

nageire, moribana.

Kódó: cesta vôní, vôňový obrad

„kóboku“ (bežne „džinkó“) – drevo zo stromu *Aquillaria* - „aloové drevo“ (angl. *aloewood* – odvodené z gréckeho „hé aloé“ a hebrejského „allóth“. angl. aj *agalloch* – z indického názvu „agaru“.)

Mimo kódó:

používanie iných tradičných **vykuřovadel**: (kadidlo = špeciálna živica)
senkó = tyčinky.

o-kó = drahšie vôňodymné výrobky. Rozličné zmesi aloového dreva a iných prísad. Používa sa aj santal, ale menej.

Ča jový obrad Ča-no ju, sadó, očakai.

Život vecí: v čajovom obrade vecí ožívajú.

Vychádza z posvätnosti misky – žobracia miska buddhistického mnícha.

Čaro, keď sa zalieva čaj vonku – para, intenzívnejšia vôňa, vnímanie prírodného okolia.

Hrnčiarstvo (angl. *ceramics*): jakimono.

Porcelán a keramika (angl. *china/porcelain and pottery*) džiki - tóki.

Arita-jaki, Seto-jaki, Kijomizu-jaki, Kutani-jaki (obr.) Mačča-džawan, ojunomi-džawan. O-čawan = miska na ryžu.

Laky (šikki). Lak – uruši. Makie – obrázky zlatým a strieborným prachom.

Ikebana – kadó.

„hlavný konár“ šuši, dve ďalšie línie do nepravidelného trojuholníka. Konce línií majú vytvárať priestor – „prázdno“.

Nageire – vo vysokej váze

moribana – v plytkej širokej váze

Stolovanie.

paličky „o-HA-ši“

Japonská **kuchyňa** – link na môj blog

<http://orient.blog.sme.sk/c/275248/Susi-sa-moze-jest-rukou.html>

Film „Tanpopo“ – spaghetti scene:

<http://www.youtube.com/watch?v=sNAZmLmyCJk>

Názor spisovateľa Nacume Sósekiho na rozdiel medzi japonskou a západnou kuchyňou v diele „Polštář z trávy“

umeboši – v soli nakladané marhule ume (dozrievajú v júni – foto z „Rastlín“)

https://www.google.cz/search?q=umeboshi&biw=1600&bih=789&tbm=isch&imgil=rxu7u1cg5WCn7M%253A%253BcIs9s_tT7G9bBM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.tokyoterrace.com%25252F2010%25252F09%25252Fumeboshi-avocado-salad%25252F&source=iu&pf=m&fir=rxu7u1cg5WCn7M%253A%252Ccis9s_tT7G9bBM%252C_&ved=0ahUKEwjGoqPswN3JAWhWF2hoKHfj7CbKQyicIfg&ei=NNdvVsa4LoW1a_j3p8gL&usq= YSkC9IglB63fz_hcF_ZXwGsxeDwE%3D#imgsrc=rxu7u1cg5WCn7M%3A&usq= YSkC9IglB63fz_hcF_ZXwGsxeDwE%3D

sezam – biely, čierny, sezamový olej

sója – ako oriešky. sójová múčka na posýpanie. tófu. miso. okara (pomletá masa po vylisovaní sójového mlieka). sójové mlieko *tóňjú*.

dva druhy ryže – bežná a „lepkavá“ močigome na koláčiky *omoči*.

pohánka – na cestoviny *soba*,

pšeničné cestoviny *rámen*, *udon*

čaj „Nihonča“ – gjokuro „nephritová rosa“, senča, banča (hrubý zelený čaj, veľké listy)

alkohol: „sake“ sa povie „*Nihonšu*“ (*osake* = alkohol, pijatika všeobecne). umeový sladký likér *umešu*

Japonská hudba

z prevažnej miery založená na jednej z **pentatonických** čínskych stupníc. Pentatonika = 5 tónov v rámci stupnice. Európska hudba – **heptatonika**, sedem tónov v rámci stupnice (spolu s prvým tónom susednej vyššej vytvára „oktávu“).

japonská najčastejšia pentatonická stupnica: C-D-F-G-A(-C)

čínska najčastejšia pentatonická stupnica: C-D-E-G-A(-C)

okinawská hudba je iná, založená na pentatonickej stupnici, nezapadajúcej do čínskeho hudobného systému a blízkej indonézskej hudbe: C-E-F-G-H(-C)

Hudobné nástroje:

ústny organík (č. varhánky) šo (používa sa v hudbe gagaku)

fue priečna flauta (nó)

šakuhači bambusová flauta (zenová hudba)

koto veľký strunový nástroj typu citary

šamisen strunový nástroj príbuzný bendžu

Žánre klasickej hudby:

Gagaku z raného heianu, korene má v dobe nara

tanečné vystúpenia gagaku sa nazývajú bugaku, čisto inštrumentálne skladby sú kangen

Imajó („piesne moderného štýlu“) – 12.-13. storočie (koniec heianu, začiatok kamakury)

Širabjóši (piesne profesionálnych zábavní) – 13./14. storočie

Nó: flauta fue a tri druhy bubnov (obdobie muromači)

zenová meditatívna hudba - šakuhači

tance bujó a tanečné piesne nagauta (obdobie edo) používajú šamisen

skladby na koto: Rokudan. (slávnostné vystúpenia – v kombinácii so šamisenom a šakuhači)

min-jó (ľudové piesne)

bon-odori tance ľudového pôvodu, veľmi obľúbené aj v súčasnosti a novo komponované. Tancujú sa za horúcich letných nocí okolo sviatku mŕtvych Obon.

Tance: hlavné dva štýly: odori a mai

odori = obsahuje aj skákanie, tj. zvislý rozmer (ľudovejší charakter, napr. bon-odori)

mai = vznešený dôstojný tanec, prevažne len vodorovný rozmer pohybu (kráčanie, posúvanie sa, gestika – tance v nó, kjótske tance Kjó-no mai.)

Súčasní autori nadväzujúci na tradíciu:

Kitaró, Sódžiró

okinawská hudba – trojstruniak **sanšin** (z neho sa v Japonsku vyvinul **šamisen**)

Ukážky z youtube: (Moderná rap

<http://www.youtube.com/watch?v=6ygiFUnj2M> nefunguje)

pieseň *Sekai-ni hitocu-no hana* – moderná populárna pieseň

v trošku počínštenom štýle

<http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&v=ysTUxszOy-M&NR=1>

v klasickom japonskom pop štýle

<http://www.youtube.com/watch?v=RMI0x9pvsqg>

Moderná pieseň v sinizujúcom (quasi-čínskom) štýle „Sakura-sakura“

http://www.youtube.com/watch?v=xPH_HTVwOoQ

GAGAKU – skladba *Etenraku*

<http://www.youtube.com/watch?v=bm8XpWidUac&feature=related>

doplniť sem aj link na BUGAKU!

IMAJÓ

<http://www.youtube.com/watch?v=zEHjtt19URc&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=su5nbBbb_-Q&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=jRrNj20_jok&feature=related

ŠIRABJÓŠI

<http://www.youtube.com/watch?v=ZdgwTS-vlWE&feature=related>

koto - skladba *Rokudan*

<http://www.youtube.com/watch?v=TE3whfNEvik&feature=related>

šakuhači – starý Japonec v obleku

http://www.youtube.com/watch?v=hP6_OkUFznY&feature=related

šakuhači (modernizácia)

<http://www.youtube.com/watch?v=-4DV2wMXxKs&feature=fvst>

šakuhači na pláži

<http://www.youtube.com/watch?v=8f-N56Sxlgk&feature=related>

šamisen a šakuhači (nefunguje)

<http://www.youtube.com/watch?v=3qg4pOW3Pn8&feature=related> nefunguje

koto, šamisen a šakuhači – domáce vystúpenie: ženy v kimone vo vašicu

<http://www.youtube.com/watch?v=1A66Ky6M1ys&feature=related>

Kjó-no mai

http://www.youtube.com/watch?v=PrIES_h05aY&feature=related

JAPONSKÉ PIESNE tradičné:

Taki Rentaró: *Kódžó-no cuki* (Mesiac nad zrúcaninou hradu)

<http://www.youtube.com/watch?v=77Nbtemm2qQ&feature=related>

Sakura, sakura

(koto, zábery sakúr)

<http://www.youtube.com/watch?v=keF-KYKKYeI>

OKINAWSKÉ PIESNE: The Boom: *Šimauta*

<http://www.youtube.com/watch?v=n7ggJqulmms&feature=related>

RIMI spieva *Šimautu* po okinawsky

<http://www.youtube.com/watch?v=xsUKiMfNG4c&NR=1>

okinawská pieseň *Hana* – veľmi obľúbená aj v okolitých krajinách (Tchajwan)

<http://www.youtube.com/watch?v=kpjVJ0eV2Ws>